

Klement Gottwald – básně

Dělník z Dědic

[Marie Pujmanová](#) (1893–1958)

Vydal se mladý hoch do světa
s pilkou a hoblíkem v ruce,
Čech, Moravan a proletář.
a pěšák revoluce.

Prve než začal se slovy,
rozmlouval s pravdivou hmotou
tesaje pražec lipový
než rozhovořil se o tom,

co svíralo jeho rodnou zem,
rodnou zem Ječmínkovu,
s nesmírným světem mužů a žen
z masa a krve, lnu a kovů,

než pilník v péro zaostřil,
nebylo to tak snadné
načesat v přesčasech nočních chvil
co šťastnějším do klína spadne.

Těch stávek, těch schůzí, těch táborů -
vždyť dávno před válkou bránil
vlast proti panskému záboru,
tak pevně trváje na ní,

protože odjakživa znal
života věrnost a bídu,
protože pozorně naslouchal,
tlukotu srdce lidu,

protože vytáhl do boje
v své marx-leninské zbroji,
dělník a generál, oboje,
dnes v královském sálu stojí,

Vyjděte na pavlán, soudruhu
před vámi staletí Prahy,
ten příboj střech a osudů,
dělníka z Dědic zdraví,

z komínů mávají kytice,
rozkvétajícího dýmu
a cukrem úsměvů jiskřice,
jdou pionýři činů,

je po hladu, děti, po hladu,
než s rokem spjal se rok –
jak dělník má klíč od Hradu –
ten Horymířův skok!

Otevřel brány dokořán
zahrad i obrazáren,
aby to nebyl prázdný rám,
aby lid osmahlý žárem

žňového slunce a ingotů
se občerstvil líbeznou duhou,
dvě práce se neskryly v samotu
a objaly jedna druhou.

Jak nakláníte se nad plánem,
číslice zvedají hlavy
a úderníci s elánem
dělníka z Dědic zdraví,

protože odjakživa znal,
života věrnost a krásu
protože pozorně naslouchá
lidu a jeho hlasu.

Klement Gottwald

[Vítězslav Nezval](#) (1900–1958)

Pod vůli mocných světa zrozen z jitřenčina čela
Bez kolébky bez perutí archanděla Gabriela
Bez darů a bez Tří králů bez povijanu
Přišel na svět jak se vchází do uraganu

V jizbě zlých i dobrých lidí kde je sůl a kniha zlatem
kde sám život stal se bajkou o chudém a o bohatém
sivý pohled upřen k Matkám v jizbě bez hraček
Poznal život smrštěný až do hoblovaček

Čerpal ze své rodné země všechny sladkotrpké mízy
Tisíc lidí oralo a jenom pár jich za ně sklízí
Nekonečná dobrota tys spravedlivý hněv!
Stal se srdcem v kterém ústí miliony cév

Únorové dny jak ptáci odlétají z pražských věží
Svírá ve své pěsti vítr mezitím co na něj sněží
Mohla hořet česká města mohlo shořet víc
Mohly trčet na ulici stíny šibenic

Mohl plakat celý národ Všichni Češi Každý
Národ mohl okusit blínu bratrovraždy
Mohly hořet vesnice i města ze čtyř stran
Kdyby nebyl zkrotit pevnou rukou uragan

Proti vůli mocných světa proti rušitelům míru
Mění zle i dobré lidi v pokolení pionýrů
V jeho dýmce doutná jako v dýmce Stalina
Oheň kámen u kterých se schází rodina

Proti vůli mocných světa po Mnichovu po Lipanech
Řídí plavbu lodi jejíž vlajka vlaje na Hradčanech
Národe už neztroskotáš v moři na bárce!
Jeho kompas ukazuje k nové polárce

Za Gottwalda a za Stalina vpřed

Čet. [Pavel Kohout](#) (* 1928)

Takový zákon si vojáci odpřísáhli,
když na sovětské frontě, v bouři střel,
byl v první linii úderem prudkým, náhlým,
uprostřed boje zabit velitel.

U jeho těla zarazili prapor
a s jeho jménem vlétli nad okop,
a sebezbesilejší nepřátelský nápor
našel v tom místě zkázu, smrt a hrob.

Soudruzi! Tak nám velitel padl v boji.
Smutek však nesmí klesnout na oči.
Nepřítel nenechá nás proto na pokoji!
Náš nepřítel je živ a úročí!

Neodkládejte samopaly v pláči,
nepusťte smutkem z rukou pistole,
protože prohrát v našem boji – značí
zadržet komunismus nejmíň o sto let!

Ať v našich srdcích strážní ohně planou,
tak, jak nás tomu učil řadu let.
Na každou ránu odpovíme ranou!
Za Gottwalda a za Stalina vpřed!

(14.března 1953)

Píseň o vrchním veliteli

Čet. [Stanislav Neumann \(básník\)](#) (1927–1970)

Nad vlastní vítr mračna rozhání.
Mě řeky v tanci běží dolinami.
Rozkvetly v bouři štěpy na stráních.
Tak celá země o něm zpívá s námi.
Kde matka děcku na kolébce zpívá,
kde klasy voní nových polí šíř,
kde tavnami se půlnoc rozednívá,
tam Gottwaldovo jméno uslyšíš.
A já tu stojím nad úsvitem ranním.
Nad naším štěstím stojím jitřní stráž.
Gottwald je se mnou, se mnou zemi chrání,
je moje síla, rudý prapor náš.
A kdyby zítra vpad k nám nepřítel
a bombardéry vzlétly v temných mracích,
zahučí v pochod řeky pěnitě
a naše lesy k boji zaburácí.
I matka vezme pušku za své dítě.
I hory stát nám budou po boku.
On bude s námi, s námi na úsvitě
až po prvé se zvednem k útoku.
Bude-li těžko v nelítostném boji,
on jako vždycky půjde před námi.
A bude se mnou chránit lásku moji
a naše štěstí s námi ochrání.
Gottwald je se mnou. S ním je naše síla.
Neprojdou vrazí děti zabíjet
a nezapálí naše města bílá.
Na stráž míru Gottwald s námi je.

Lidový chorál

[Oldřich Mikulášek](#) (1910–1985)

Po horách,
po dolách
letí mrak, letí stín
Vltava pláče,
hoře valí Váh,
zemřel syn,
veliký vlasti syn.

Po městech,
dědinách
černý prapor vlá.
V brázdách

jak na ranách
sníh leží
bílé fáče,

Po ženách,
po mužích,
po slzách na tvářích
poznáš, co národ ztratil.
Padl mu bojovník,
aby mu vstával v snách
po horách
po dolinách
chorál zazpívati.

Nad padlým vrchním velitelem
[Vilém Závada](#) (1905 - 1982)

Za ranou rána dopadá
jak v palbě kanonýrů.
Po Stalinovi Gottwalda
vyrvala z fronty míru.

Nelze už ani plakati.
Hořké je každé slovo.
Ruce a rety zaťaty.
Žal těžší nad olovo.

Však nezdáme se bolesti
a nezatáhneme síly.
Vždy velcí ve svém neštěstí
my dále půjdem k cíli.

Za ranou rána dopadá,
tvrdě náš národ kuje.
Jeho úderná brigáda
světě lepší vybojuje.